

عنوان مقاله:

نظریه توافقی شدن کیفر حدی مبانی فقهی و چالش های اجرایی

محل انتشار:

فصلنامه پژوهش های فقه و حقوق اسلامی، دوره 14، شماره 52 (سال: 1397)

تعداد صفحات اصل مقاله: 20

نویسندگان:

محمدعلی حاجی ده آبادی - دانشیار دانشکده حقوق، دانشگاه قم، قم، ایران

عباسعلی نیک نسب - دانشجوی دکتری حقوق جزا، دانشگاه قم، قم، ایران

خلاصه مقاله:

در فقه اسلامی «حدود» گروه مهمی از مجازات‌های غالباً بدنی هستند که پس از پیروزی انقلاب اسلامی مورد استقبال قانونگذار کیفری ایران نیز قرار گرفته و بیش از سه دهه اجرا گردیده‌اند. در طول این سال‌ها اجرای برخی از کیفرهای حدی به‌خصوص قتل و سنگسار مشکلاتی را برای کشور فراهم نموده است. یک تدبیر مفید جهت کاستن از بار منفی اجرای کیفرهای بدنی، استفاده از واکنش‌های توافقی است. چرا که در این راهبرد، مجازات بدنی همچنان در متن قوانین باقی مانده و در همین اندازه هم می‌تواند هدف ارباب انگیزی مجازات‌ها را تأمین نماید؛ از طرفی در موارد استثنایی با صرف‌نظرکردن از اجرای کیفر بدنی و استفاده از مجازات توافقی می‌توان بزه‌کار را به انجام رفتارهای مثبت و سازنده، ترمیم خسارت و ادای دین خود به بزه‌دیده و جامعه درک بدی رفتار خود و در نهایت اصلاح و بازسازی جسمی و روحی و روانی سوق داد و تشویق نمود. با توجه به ظهور نظریه توافقی شدن عدالت کیفری، این پرسش مطرح می‌شود که آیا امکان استفاده از مجازات توافقی در جرائم مستوجب حد وجود دارد؟ در مقاله حاضر ضمن تأکید بر وجود مبانی فقهی و عدم غفلت از چالش‌های اجرایی، امکان‌پذیری اجرای موردی نظریه در جرایم حدی - با این قید که وجود و اعمال کیفرهای حدی یک اصل است و مجازات توافقی استثنایی بر اصل و تنها شامل موارد خاصی می‌شود که وجود مصلحت مهمتر، ترک مفسده، مقتضیات زمان و مکان و اموری از این دست اجرای آن را توجیه نماید - نتیجه گرفته شده و پیشنهادهایی در این زمینه ارائه شده است.

کلمات کلیدی:

کیفر حدی، کیفر توافقی، مقتضیات زمانی، مصلحت، حکم حکومتی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1365132>

